

Amicul Școalei

Revistă pedagogică — culturală — socială.
Organul oficial al Revizoratului școlar, al Comitetului școlar județean
și al Asociației învățătorilor din județul Alba.

Apare odată pe săptămână. Un număr 3 lei.

Director: MARIAN SASU. Prim colaborator: TOMA COCIȘIU
COLABORATORI:

I. Aldea, I. Dobre, A. Duvlea, Eman. Muntean, A. Ocnean, P.
Petringenar, I. Pitic, A. Popa, Gh. Spătăceanu, Elena Dr. Stoia-
novici, N. Borza, I. Raica, Gr. Ursu, T. Trifa, V. Zdrenghea.

ABONAMENT: 150 lei pe an pentru membrii corpului didactic, iar pentru comitele școlare
și partic. 180 lei. Redacția și Administrația la biroul Revizoratului școlar — Aiud.

Intenzificarea culturii în masele populare.

Ce frază frumoasă! De dragul ei ce n'ai face?
Cum intenzificarea se plănuște la Ministerul de care
depindem și cum robota e pusă pe umerii învățătorilor
nu ne va lua nime în nume de rău, dacă în jurul plă-
nuitei intenzificări adaugem și noi câteva cuvinte în firmă
credință că nu sunt de prisos.

Avem câteva constatări și o propunere.

Lucru recunoscut cel mai mare bun al unui neam
e cultura sa. Chiar și când unul ori altul dintre nea-
muri își împlinește veacul pe acest bulgăre de tină
(Fenicienii, Grecii, Romanii) lasă după sine cultura, ce
a dezvoltat-o și pentru care lucru preamărirea moșteni-
torilor nu întârzie.

Și dacă e vorba de un așa de mare lucru, dea
intenzifica cultura, deci a pune pe fii acestui neam la o
muncă culturală productivă și cu caracter specific ro-
mânesc, să ne afirmăm în concertul popoarelor, căci
românul încă nu și-a imprimat pecetea în marea chartă
a culturii europene, de ce numai Ministerul nostru prinde
boii să scoată carul din pietrii, de ce numai învățătorii
pun umerul, de ce nu vine ministerul cultelor cu pre-

oșii, m. domeniilor cu agronomii, m. internelor cu notarii și secretarii; de ce nu li se impune și lor o muncă extra oficială, mai ales când se știe că învățătorul nu va putea răsbi singur.

Trebuie să admiri pe învățor, cu câtă resemnare primește a fi orice și, ceace e omenesc, face ce poate, în succesul îl apasă, succesul nu și-l trimbiță.

Vrem intensificarea culturii, vrem potențarea manifestărilor sufletești ale neamului nostru, vrem splendoarea aurului vieții românești și lăsăm pentru un lucru așa de mare o comisie la minister care să caute mijloacele prin care învățătorii să lucreze mai cu efect într'un ogor înțelenit cum e acel al culturii românești, care cultură înderetnică nu prea vrea să se vâre în masele populare, prin satele noastre.

Trebuie să-i dăm învățătorului un aliat și dacă cei vizați mai sus nu acordă sprijinul, aliatul prețios pot să-l formeze — **studenții**.

Adecă, dacă e o legea obligativității serviciului militar, de ce nu ar putea fi obligator un serviciu cultural. În satul acesta și ar face stagiul un student, care e pe pragul de-a și lua licența în drept, cât nu ar putea folosi oamenilor în pricinile lor, procesele s'ar împuțina. În satul celălalt studentul dela Academia comercială în stagiul lui ar promova mișcarea cooperatistă, medicinistul igiena, teologul deprinderea vieții creștinești, alt aspect ar lua satele noastre și chiar tinerii aceștia, ajunși mai târziu în situația de a putea fi îndrumători în posturile ce le vor ocupa, vor și să pue lucrurile la cale, și nu după rapoarte subiective ci după cunoașterea cu proprii ochi.

Punerea în aplicare a acestei propuneri poate să fie clasată de jefire, de eroism, de stagnare a științelor, de nepractică, de neaplicabilă, se poate pluti în imensitatea amănuntelor, cari ar împiedica aplicarea studenților la sate, dar propunerea nici nu e nouă: de ani de zile vestesc studenții descălecarea la sate în culturale atât că țara din benivoitoare deziderate ar face o obligație.

Retribuția ar constitui-o bursa de student care s'ar mai prelunga un an, la nebursieri, echivalența. Însfârșit nici la militărie nu se doarme pe puf și nici nu se mănâncă icre negre.

Dacă voim să sămânăm cultura pe toate cărările, trebuie să hotărîm la acte mari. A pune *numai* pe învățători să lucreze pe teren cultural, azi, în țara noastră, în împrejurările cunoscute, înseamnă a nu isprăvi nimic ori aproape nimic

Toma Coctîșiu.

Idealul învățătorului

(după Diesterweg).

În jurul învățătorului să domnească o atmosferă de veselie; e singura în care poate trăi tinerimea. Să fie deci înainte de toate un om plin de umor. „Nimic mai frumos decât un învățător vesel în acțiunile sale“. Fețele posomorite sunt antipatice copiilor. Să știe întra în sentimentele și jocurile lor, în felul lor de a fi. Moleșeala, apatia și amorul propriu să-i fie necunoscute învățătorului. A învăța și a trăi cu elevii trebuie să fie pentru el o plăcere și o nificință. Devotat intru toate operei sale, disprețuitor al micilor lucruri la cari se dedă adesea și cari îl împiedică a se gândi la altele mai importante, el nu va avea decât un gând: a creea, a desvolta, a ridica, a întrema sufletele.

Având chemarea a învăța pe alții, trebuie să aibă el însuși o solidă și vastă cultură, pentru a împărtăși tieceăruia ceea ce-i este necesar. Să cunoască principiile învățământului și ale educației, dar să disprețuiască imitația servilă și mai mult experiențele fără scop. Inutil să spunem că el trebuie să fi primit sau să-și fi făcut însuși o educație complectă. El trebuie crescut pentru a crește pe alții și cum ar putea da altora ceea ce el însuși nu are? Fie ca ordinea, cinstea, exactitatea, dibăcia de acțiune se fie mărturia capacității sale. Fie ca prin activitatea, răbdarea, politeța și puterea sa de voință să dea elevilor săi modelul unui suflet virtuos și inimos. Intr'un cuvânt trebuie să fie un om desăvârșit și să se silească a deveni totdeauna mai mult, pătruns de nobila ambiție de a da cinstea cuvenită naturii umane, de a-și face lui însuși onoare și de-a reuni în sine toate virtuțile dascălului, educatorului, cetățeanului și ale omului.

Nici o carieră nu cere în acelaș grad o bună *conștiință*, căci învățătorul n'are altă armă contra uitării sau nerecunoștinței. Bucuria de-a vedea deschizându-se tinerii muguri pe care-i

cultivă il mângăie să nu se bucure de nimicurile vieții; progresele sale în știință și experiență în cunoașterea și dragostea naturii omenești, în credința destinului umanității, îl mângăie că aparține unei împărății ce nu este pe această lume și dacă Dumnezeu acordă bunei sale voinți desăvârșirea, învățătorul posedă adevărata fericire.

Trad. Ger. Leu învățător.

Asociația de asigurare.

III.

Am mai primit taxa de înscriere și întâia rată din capitalul de fondare dela următorii: 1. Traian Pașca, 2. Joan Goția-Sebeș, 3. Maria Goția, 4. Eugenia Bunea, 5. Teodor Bunea, 6. Joan San-teiu-Păclișa, 7. Leon Moldovan.

Și în aceasta săptămână ni s-au trimis acte fără parale. Nu le-am putut lua în considerație, dupăcum am anunțat aceasta dela început. După atâta vorbărie credem a fi sosit timpul ca să mai procedăm și la fapte. Numai cei ce achită sumele convenite demonstrează că doresc cu trup și suflet ca să devină membrii acestei asociații.

Cu acest prilej fac de știre tuturor colegilor, că la sfârșitul acestei luni voiu convoca o nouă adunare generală pentru a se lua hotărâri definitive asupra funcționării acestei asociații. În aceasta adunare apoi numai aceia vor avea vot, cari au achitat sumele ce se cuvin.

Marian Sasu.

Demnitate.

O știre, la gazetă, m'a făcut să tresar. Într'o comună dela sudul Moldovii se aranjază o petrecere în folosul edificării unei biserici. S'au adus mâncări și beuturi, s'a pus lumea la masă și învățătorii, bineînțeles pentru economie, să se incaseze cât mai mult pe lângă spese puține, având în vedere scopul, cum zic învățătorii s'au făcut *chelneri, cofetari, berări, paharnici* etc.

Reconstituți tabloul; prefectul, protopopul, prețorul, primari, notari, secretari comunali, preoți, poate și vr'un dignitar înalt mănâncă și beau, învățătorii le cară din greu.

Cum se compoartă tabloul cu demnitatea și mai ales cu ofensiva culturală? Să răspundă cine poate!

Carpatin.

La începutul anului școlar.

Invocarea Duhului Sfânt.

Suntem în pragul unui nou an școlar. Școalele, până acum părăsite, își primesc iară pe micuții oaspeți, cari vin să înceapă un nou an de muncă. Pregătirile s'au făcut, sau se vor face de acum. Părinții se îngrijesc de îmbrăcăminte, de cărți și de celea de lipsă la începutul anului.

Învățătorul depărtat de școală, — ca să se recreeze în timpul vacanței mari, — vine cu puteri noi, să lucreze iarăși în ogorul destul de vast al culturii neamului.

Când se fac aceste pregătiri — pentru că să fie un început bun — trebuie să cerem și ajutorul lui D-zeu, invocarea Duhului sfânt. În cele mai multe locuri se face obicinuită „Sfeștanie” la începutul anului, dar sunt unele comune, unde cei chemați consideră de ceva secundar ori o neglijează de tot. Sigur că aceștia sunt dintre mulți formalști, a căror raze de credință n'au pătruns până la acel text din Sf. Carte a cărților zice „Nici celce samână, nici celce udă este ceva ci Dzeu cel ce dă creșterea.

Iată dar că aici ni se spunem lămurit, că fără de ajutorul lui Dzeu, totul e înzădar. Sământa slovei și a culturii aruncată de învățător, numai așa va aduce roade bogate dacă e împreunată cu ajutorul lui Dzeu. Ogorul lucrat cu atâta trudă și ostenală un an întreg, — fără răsplata cuvenită, — se va face un teren bogat de cultură, care va răspândi lumina binefăcătoare, peste copiii neamului nostru românesc.

Acei cari sunt obligați din oficiu, a se îngrijii de bunul mers al școllei și de-a pregăti cele de lipsă la începutul anului ar fi bine să nu uite acela care dă creșterea minții și o luminează, la acela care gravează în mod invizibil cele spuse de învățător și face să cadă în pământ bun. Numai așa se poate aștepta un seceriș bogat, care să fie spre mângăierea părinților și a învățătorului.

Cetea, la 20 IX. 1927.

Ioan Ojolu *proot.*

TABLOUL

numirilor de suplinitori și detașeri din județul nostru pe anul școlar 1927—28.

Suplinitori: Teodor Domșa — Ocnîșoara, Traian Cârlig — Abrudsat-Soharu, Cornel Marinescu — Dealul Geoagiului-Cristești, Lazar Andronic — Ponor după Deal, Bratu Filoftea — Poiana Aiudului, Aurelia Sicoie — Sohodol-Sat, Remus Nariță — Sohodol-Peșeș, Blag Ilie — Valea Geogelului, Breaz Ioan (Mihalț) — Geomal, Toma Ioan — Șard, Ioan Lupu — Feneș, Elena Ponoran născ. Bârzan — Valea Dosului, Dumitrescu Niculae — Hăpria, Nicolaescu Ilie — Dumitra, Maria Susan — Oarda de Sus, Elisabeta Șandru — Meteș, Dorina Ceuca — Blandiana, Aurelia Popescu — Straja, Mihail Târnovean — Galați, Ioan Vlad — Rachiș, Simion Nistor — Cut, Gheorghe Ioan — Loman Torca, Crăciun Avram — Loman Pleși, Pleșa Decebal — Șugag Jidos-tina, Drașovean Ioan — Șugag Bârzana, Sas Victor — Șugag Tău, David Livia — Purcărețiu, Vlad Nicolae — Pianul de Sus, Maria Secaș — Răhău, Cornelia Vulcu — Pianul de Sus, Anastasia Radu — Lancrăm, Hentea Sever — Răhău, Marta Ioan — Șugag-Arți. Tamara Despa — Șard, Solomon Faur — Mogoș Bârlești, Niculescu Székely Eliza — Henig, Ana Troancheș — Sohodol Poiana, Paraschiva Avram — Băgău, Elena Bar — Roșia Montană, Valeria Popescu — Acmaru, Gheorghe Vădan — Vâr-top, Onea Moise — Sohodol Vale Verde, Raveca Pienariu — Berghin, Aurel Nariță — Sohodol Poiană.

Detașeri: Ieronim Ciungan dela Măgina la Gârbova de Sus, Eugenia Anghel dela Geoagiul de Sus la Râmețiu, Emilia Neagoie dela Ghirbom la Cetea, Elisabeta Muntean dela Sebeșul Vechiu la Obreja, Cornelia Halalai dela Cetea la Cricău, Valer Spătăcean dela Ciuruleasa la Benic, Febronia Sârbu dela Râul de Mori la Bucerdea Vinoasă, Irina Balázs dela Boz la Țelna, Livia Drăgan dela Galda de Sus la Șard, Dorina Istrate dela Poiana Aiudului la Tăuțiu, Ioan Moldovan dela Răchișel la Obreja-Sat, Iordache Popa dela Măgura Orăștiei la Drâmbariu, Aurelia Ceuca dela Sohodol-Sat la Șeușa, Minodora Danciu dela Măgina la Aiud, Aurora Oțoiu dela Vărmaga (Hunedoara) la Gârbova de Jos, Ana Savu dela Pianul de Sus la Ciunga, Veturia Martin dela Ighiu la Rădești, Faur Dumitru dela Șugag-Tău la Cut, Ana Răcățian dela Cut la Răhău, Presecan Eugenia dela Purcărețiu la Șugag-Mărtinie, Marini Ioan dela Dumitra la Săsciori, Hința Hortenzia dela Sebeșel la Răchița, Ilie Cristina dela Rachita la Săsciori, Hința Mina dela Săsciori la Sebeșel, Breaz Ioan dela Dealul Geoagiul Cristești la Laz, Bogdan Nicolae dela Laz la Deal, Timar Ana dela Tisa (Hunedoara) la Daia. Florea Aurora dela Măceu (Hunedoara) la Daia, Stoica Nicolae dela

Vurpăr la Sibîșeni, Ghișe Gheorghe dela Poiana Sibîului la Căpâlna, Rus Toma dela Gârbova de Sus la Măgina, Nicolescu Constantin dela Căpâlna la Loman, Natalia Bantaș dela Botești (Bacău) la Alba Iulia, Simion Dragosin dela Galați la Vurpăr, Cornelia Cionca dela Ighișdorf (Târnava-Mare) la Pianul de Sus, Ecaterina Motora dela Mada (Hunedoara) la Mogoș Mămăligani, Dumitrescu Elisabeta dela Lăpușul de Sus (Hunedoara) la Hăpria, Rațiu Nicolae dela Glod (Hunedoara) la Daia, Aurel Oniciu dela Ocnîșoara la Buninginea, Elisabeta Ciuchendea dela Dobra Jina la Cut, Victoria Raceu dela Cricău la Teiuș, Maria Fest dela Intregălzi la Aiudul de Sus, Florea Maria dela Henig la Cut.

Partea oficială.

Toate ordinile și circularele, ce se vor publica în partea aceste a revistei, vor trebui să fie imediat înregistrate și executate conștientios de către cei vizați.

Obiect: *Achitarea abon. revistei „Lamura”.*

No. 2623—1927

Potrivit ordinului On. Minister No. 89863—1927 invităm pe toți dñii învățători cari au primit revista „Lamura” fără să plătească și fără totuși s-o fi refuzat să achite costul ei rămas în restanță.

Obiect: Admiterea elevilor în etate de 13 ani la examenul de absolvire.

Art. 99 din legea învățământului primar, trebuie interpretat în sensul, ca acei elevi cari n-au încă 13 ani impliniți la data examenului de absolvire pot fi admiși la examen.

În urmare invităm direcțiunile școlare ca să prezinte la examen pe acei elevi cari au fost respinși pe motivul acesta la examenul de absolvire din anul corente. Ni se vor anunța toate cazurile.

Obiect: *Acordarea titlului de învățător ajutor.*

No. 2656—1927

Vă trimitem spre știre copia ordinului On. Minister No. 103543—1927.

„Cu privire la art. 121 din legea învățământului primar, privitor la acordarea titlului de învățător ajutor, avem onoare a Vă face cunoscută interpretarea acestui articol dată de Minister, ce în mod logic și în concordanță desăvârșită cu spiritul legi- reese din acest articol:”

Învățătorilor stagiați, care după absolvirea a patru clase secundare, au funcționat patru ani de suplinire în învățământul primar și care în acești patru ani de suplinire au făcut și două cursuri de vară, li se acordă titlul de învățător ajutor. Trecând un an dela acest titlu, au dreptul să depună examenul de capacitate la o școală normală."

Obiect: *Vizitarea școlărilor de către surorile de ocrotire.*
No. 2668—1927.

Vă trimitem spre știre și executare copia ordinului On. Inspectorat No. 14290—1927.

„Pentru a asigura controlul igienic al elevilor din școlăle primare, este necesar și folositor, ca sora de ocrotire să viziteze pe acești elevi, cel puțin odată pe lună. Vă rugăm să puneți în vedere D-lor Directori ai școlărilor primare din județul DV. să primească pe surorile de ocrotire trimise să viziteze școlălele fixând de comun acord orele când să se facă examinarea copii, lor și când surorile pot veni a le da elevilor sfaturi și îndrumări igienice.”

„Totodată este necesar pentru prevenirea boalelor contagioase, ca surorile să cunoască numele școlărilor ce absentează pentru a urmări la domiciliu pe acești școlari și a cerceta motivele absenței lor.”

„Sora de ocrotire va fi totodată o propagandistă pentru a îndruma pe copii la școală și a arăta familiilor utilitatea instrucțiunii.”

„Sora de ocrotire este un agent de propagandă igienică și un auxiliar al medicului în combaterea boalelor infecto-contagioase și ca atare trebuie folosită în igiena școlară.”

No. 2784—1927.

Obiect: *Directorii de școli primare trebuie să-și reia catedrele.*

Vă trimitem spre știre și conformare ordinul On. Inspectorat No. 15990—1927

„Vă facem cunoscut, că Onor. Minister cu ordinul Nr. 124.495—1927 din 26 Septembrie c. a dispus ca toți directorii și toate directoarele de școli primare, cari au rămas numai cu partea administrativă la direcția școlărilor, să-și reia atât direcția administrativă cu toate atribuțiunile școlălei, cât și catedrele ce au la acea școală; revocându-se ordinele prin care erau lăsați numai cu partea administrativă a școlălei.” Revizor școlar, M. Sasu.

ȘTIRI.

* În urma multelor schimbări, ce au obvenit în sânul corpului didactic din județul nostru, statele de plată de pe luna corentă au fost trimise cu puțină întârziere On. Inspectorat spre ordonanțare, de aceea va întârzia de data aceasta și aprobarea lor. Credem, că totuși până la 25 l. c. colegii vor fi în posesiunea salariului.

* Toți restanțieri sunt rugați cu stăruința să binevoiască a ne trimite sumele cu cari ne dăloresc.